

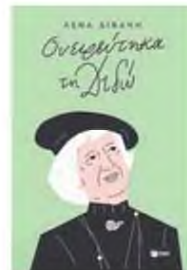
«Για να θυμηθούμε τι θα πει γυναίκα με Γ κεφαλαίο»

Media: TA NEA Page: 40 Published at: 11-08-2022
Author: Surface: 872.69 cm² Circulation: 11760
Subjects:

«Η Διδώ Σωτηρίου δεν ήταν μόνον μπροστά από την εποχή της, είναι μπροστά κι από τη δική μας εποχή», λέει η Λένα Διβάνη

Ευτυχώς ουδείς ψόφησε στ' αλήθεια επειδή τον διέταξαν τα τρολ

INFO

Λένα Διβάνη, «Ονειρεύτηκα τη Διδώ», εκδ. Πατάκη, σελ. 376

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ

Η Λένα Διβάνη είναι από τις γυναίκες που λένε και γράφουν ευθαρσώς τη γνώμη τους. Στο τελευταίο της βιβλίο «Ονειρεύτηκα τη Διδώ» (Πατάκης) «καλεί» στο σαλόνι της τη Διδώ Σωτηρίου. Η οποία υπήρξε μια γυναίκα πολύ μπροστά από την εποχή της. Από τις πρώτες φεμινίστριες, οδηγούσε μηχανή με sidescar, ήταν γυμνίστρια, ορειβάτισσα, δημοσιογράφος, ασυναγώνιστη φίλη, εναντίον του κλειστοφοβικού γάμου και της τεκνοποιίας, διανοούμενη και λαϊκή αγωνίστρια. Οι δύο γυναίκες, οι δύο συγγραφείς, συνομιλούν καταγράφοντας τη σύγχρονη ελληνική ιστορία και τις προσωπικές τους επιλογές. Για τα παραπάνω και όχι μόνο, η Λένα Διβάνη μιλά στο «Ναυσ».

Πώς αποφασίσατε να εισέλθετε στον κόσμο και στην προσωπικότητα της Διδώ Σωτηρίου;(ΕΡ)

Στην πραγματικότητα δεν πήγα στον δικό της. Είχα την αναίδεια να την καλέσω στον δικό μου κόσμο – στον κόσμο μας δηλαδή. Αυτό έγινε το 2012-3, όταν η χώρα είχε σκιστεί στα δύο λόγω φτώχειας και Μνημονίων, τα διαδικτυακά τρολ είχαν σπάσει το άθλιο διχαστικό τους πάρτι, φίλοι παιδικού ξέγραφα ο ένας τον άλλον αποκαλώντας τον προδότη και γερμανοτσολιά, οικογένειες έσπαζαν στα δύο. Βαρύς αχός ακουγόταν από το μέλλον επίσης – εν ολίγοις, δεν έβγαινε η ζωή. Τότε επικαλέστηκα το πιο φωτεινό πρόσωπο που ήξερα και ζήτησα τη βοήθειά του για να επιζήσω. Αν ήμουν πιστή χριστιανή, θα ζήτησα τη συμβολή του Αγίου Φανουρίου για να μου φανερώσει μια κάποια λύση, ήμουν όμως συγγραφέας και συνάδελφο αναζήτησα – και μάλιστα κομάντο, ειδική στις καταστροφές. Μην ξεχνάτε ότι η Διδώ, που είχε την ατυχία (ή μήπως την τύχη;) να ζήσει στο επίκεντρο όλων των καταστροφών της χώρας στον 20ό αιώνα, είχε σκώσει τα μανίκια και τη είχε διαχειριστεί άψο-

γα. Συνεπέστατη αγωνίστρια δίπλα σε κάθε αδικημένο χωρίς να χάσει ούτε λεπτό τη βαθύτατη ανθρωπιά της, το κέφι της για τη ζωή, την ελπίδα της για το μέλλον, τον ερωτισμό της. Της ζήτησα λοιπόν να μου πει πώς το κατάφερε αυτό το θαύμα, να το μάθω εγώ, να το πω και σε σας, μας και τη βγάλουμε όλοι καθαρή.

Ενα μυθιστόρημα διαλόγου. Πώς προέκυψε η μεταξύ σας «συζήτηση»;

Από την αρχή της έρευνας αποφάσισα ότι σε ένα τέτοιο πλάσμα γεμάτο ζωή δεν άρμοζε μια κλασική βιογραφία. Αν ήταν να κάνω κάτι, θα έπρεπε να μη μοιάζει με βιβλίο αλλά με άνθρωπο ζωντανό, τσαχπίνη και λαλιότατο όπως ήταν του λόγου της. Ταλαιπωρήθηκα χρόνια, αλλά τελικά τη βρήκα την ιδανική, νομίζω, φόρμα: θα την έφερνα πίσω εκ του τάφου και θα την έβαζα να μου εξιστορήσει με το νι και με το σίγμα την αγρίως απίθανη ζωή της. Μια κουβεντούλα θα κάναμε σαν φίλες εξ αποστάσεως; η μία στη γη και η άλλη στον ουρανό. Η μόνη μου αγωνία ενώ έγραφα πυρετωδώς το βιβλίο ήταν αν η Διδώ μου ακου-

γόταν στους ανθρώπους που την ήξεραν καλά σαν την πραγματική Διδώ – γιατί πρέπει να σας πω ότι εγώ δεν την είχα συναντήσει ποτέ. Ευτυχώς η αγωνία μου τελείωσε νωρίς. Το πρώτο πρόσωπο που μου τηλεφώνησε την τρίτη μέρα κυκλοφορίας του βιβλίου τον Μάρτη ήταν μια δημοσιογράφος φίλη της που μου είπε ότι ήταν σαν να την άκουγε να μου μιλάει δίπλα στο τζάκι μ' ένα ποτηράκι κρασί, μασουλώντας τα ζαχαρωτά που έτρωγε μονιώς στη ζούλα, αν και έπασχε από διαβήτη.

Η Διδώ πώς εκτιμάται σήμερα; Γιατί φαίνεται πως ανάλογοι ανθρωπότευποι έχουν «εκλείψει»;

Η Διδώ δεν ήταν μόνον μπροστά από την εποχή της, είναι ακόμα μπροστά κι από τη δική μας εποχή! Σκεφτείτε ότι στον Μεσοπόλεμο ήταν φεμινίστρια, οδηγούσε μηχανή με sidescar, ήταν γυμνίστρια, ορειβάτισσα, δημοσιογράφος που πηγαίνεορχόταν στο εξωτερικό, ασυναγώνιστη φίλη και σύντροφος, εναντίον του κλειστοφοβικού γάμου και της τεκνοποιίας, διανοούμενη και λαϊκή αγωνίστρια, παντρεμένη με έναν φοβερό τύπο, ενώ διατηρούσε ερωτικό δεσμό με

έναν άλλο φοβερό τύπο – και όλα αυτά φανερά και ξάστερα γιατί τίποτα από τα κρυφά, τα μικροαστικά δεν ήθελε. Ξέρετε πολλές τέτοιες; Εγώ όχι! Την ανέστησα λοιπόν ακριβώς γι' αυτό, για να θυμηθούμε τι θα πει γυναίκα με Γ κεφαλαίο. Και να καταλάβουν τα νέα κορίτσια αλλά και όλες μας πως αν εκείνη μπόρεσε να μείνει ατόφια και καμρωτή τότε, τώρα εμείς μπορούμε και πρέπει να το κάνουμε ακόμα καλύτερα.

Μέσα από την εμπειρία σας, ποιο είναι οι κύριοι άξονες που χαρακτηρίζουν, την τρέχουσα περίοδο, τη χώρα μας;

Οχι μόνον η χώρα μας αλλά και ο δυτικός κόσμος ολόκληρος νομίζω πως τα 'χει κάπως χαμένα. Η παραδοσιακή κοινοβουλευτική δημοκρατία συνεχίζει να λειτουργεί αλλά δεν φάντασμα του εαυτούς της, προσποιούμενη ότι δεν ακούει τους τριμμούς του τέλους. Ξέρω πως ακούγομαι σαν την Κασσάνδρα, αλλά δεν μπορώ να υποκριθώ ότι δεν βλέπω πως έρχεται ένας καταστροφικός σεισμός. Η εικόνα του αλλοπρόσβαλου πλήθους των «αντισυστημικών» που μετέτρεψαν

σε καρναβάλι το Καπιτώλιο με στοιχειώνει γιατί πιστεύω ότι είναι προφητικό. Όταν το 2% του πληθυσμού της γης έχει συγκεντρώσει όλο τον πλούτο της, όταν ολόένα και μεγαλύτερες μάζες πληθυσμού γλιστράνε στη φτώχεια, όταν τα νιάτα κάνουν τατουάζ το «no future» στο μέτωπο, όταν οι πηγές της γης στερεύουν, τα δάση γίνονται έρημοι, δεν γίνεται να μην καταλαβαίνουμε πως αυτό που ζούμε έχει κοντά ποδάρια και δεν θα πάει μακριά. Ο κόσμος θα αλλάξει αναπόφευκτα και ο μεγαλύτερος φόβος μου είναι ότι με την ακδηία μας θα επιτρέψουμε να τον αλλάξουν οι χειρότεροι.

Πώς βλέπετε το α λα ελληνικά cancel, όμως εξελίσσεται μέχρι σήμερα;

Η αλήθεια είναι πως στην αρχή μάς τρόμαξε γιατί ήταν πρωτόγνωρο, αλλά, όπως όλα τα θρίλερ, το μαναλιζάραμε κι αυτό. Κανένα cancel (όπως και κανένα θαύμα) δεν κρατάει πάνω από τρεις μέρες άλλωστε. Μετά τα οργισμένα πλήθη με τη πληκτρολόγιο βαριούνται να σε βρίζουν και ψάχνουν για το επόμενο θύμα. Αλλωστε ευτυχώς ουδείς ψόφησε στ' αλήθεια επειδή τον διέταξαν τα τρολ! Φυσικά μιλάω για περιπτώσεις γελοίων παραπτώματων. Αυτά λαομονούνται. Εξαιρούνται κάτι περιπτώσεις βαριάς ενοχής (τύπου Λιγνάδη κ.λπ.) που ούτε λαομονούνται, ούτε συγχωρούνται, ούτε εξατμίζονται.

Προς ποια κατεύθυνση αλλάζουν τα πράγματα από 'δω και πέρα;

Ουδείς σοβαρός αναλυτής σήμερα δεν τολμάει να προβλέψει τον αυριανό κόσμο. Η κατάσταση είναι τόσο δυναμική που αλλάζει κάθε μία ώρα σχεδόν. Οπότε συνιστώ στον εαυτό μου ψυχραιμία, ανθεκτικότητα, μελέτη για να αντιλαμβάνομαι τι ακριβώς συμβαίνει μακριά από τη θολούρα των μίντια και ελπίδα ότι θα γεννηθεί κάτι φωτεινό μέσα από τα ερείπια του κόσμου όπως τον ξέραμε. Αυτό νομίζω θα μας συμβούλευε και η Διδώ...